

Szőrtelenítés - hormonokkal

2009.09.08 20:20

A nem kívánt szőrszálaktól egyéni érzékenységünktől vagy a pénztárcánktól függően számtalan módon szabadulhatunk meg. Még a legtökéletesebbnek ígérkező eljárás is hiábavaló azonban, ha a fokozott szőrnövekedést hormonális problémák okozzák. Ilyenkor a szőrszálak eltávolítását elsősorban, a hormonháztartás zavarainak kezelésével kell kezdenünk.

Kóros állapot, ha nőknél fokozottan nő a szőr a test azon részein, amelyeken ez csak férfiakon szokott előfordulni (bajusz, szakáll, has, mellkas). A betegséget idegen szóval hirsutizmusnak nevezzük - magyarázza Balázs Csaba professzor, endokrinológus.

Ezeket a testrészeket férfihormon-függő, "androgén-dependens" régióknak is hívjuk. A fokozott szőrnövekedés ezen típusától el kell különíteni az úgynevezett "hipertrichózis" fogalmát, amely esetben a szőrszálak az egész testre közel egyenletesen kiterjed.

Mindkét típusú elváltozás hormonális eredetű, de míg hirsutizmusban a nőkben élettani körülmények között kis mennyiségben is termelődő férfi (androgén) hormonok túlműködése figyelhető meg, a hipertrichózisban más hormonális szervek (például a pajzsmirigy) kóros működése a ludas a tünetek kialakulásáért.

A fokozott szőrnövekedésnek sok oka van. Fontos hangsúlyozni, hogy a jelenséget nem szabad bagatellizálni, mert a látszólag "kisebb" kozmetikai probléma hátterében a hormonális szervek betegségei: gyulladási, daganatos is állhatnak.

A hirsutizmus oka a férfi nemi hormonok fokozott hatása a szőrtüszőkre. Ennek két fő oka lehet: a férfi hormonok szintjének emelkedése a vérben vagy a hormonok iránti érzékenység fokozódása.

A férfi hormonok nőknél a petefészkekben és a mellékvesékben (ritkán más szervekben) képződnek. A hormonálisan kevésbé aktív férfihormont, a tesztoszteront, a vérben lévő fehérje, az SHBG ("Sex Hormone Binding Globulin") juttatja el a szervezet különböző részeibe. Az SHBG-ről lehasadó tesztoszteronból a bőrben különböző mennyiségben jelenlévő 5-alfa-reduktáz enzim egy rendkívül aktív férfihormont, a dihidro-tesztoszteront képez, amely elsődlegesen bűnös a hirsutizmusért.

Milyen gyakori és hogyan állapíthatjuk meg a betegséget?

Az Egyesült Államokban a betegség a fogamzókorú nők 10 százalékát érinti. A genetikai okok fontosságát jelzi, hogy egyes családokban, bizonyos népcsoportokban (mediterrán régiókban élőknél) lényegesen gyakoribb.

A betegség diagnosztizálásához a Ferriman-Gallway-módszert használják. Ennek lényege az, hogy a test kilenc különböző részén határozzák meg a szőrnövekedés mértékét és azt számokban fejezik ki. Az érték (index) kiszámolása endokrinológus feladata. Annyit azonban célszerű tudni, hogy a 8. érték alatt a hirsutizmus enyhe, a 44. érték felett súlyos mértékű.

Milyen betegségek állhatnak a hirsutizmus hátterében?

PCOS (policisztás ovárium tünetegyüttes), menstruációs hormonális zavarok, a mellékvesék túlműködése és daganatosai, kóros elhízás, fokozott inzulin szint, a petefészkek egyes daganatosai, a pajzsmirigy betegségei, egyes gyógyszerek (hidantoin készítmények, egyes hormonális fogamzásgátlók stb) állhatnak a hirsutizmus hátterében.

Az esetek többségében azonban nemcsak a hirsutizmus tünetei észlelhetők, hanem paradox módon a fokozott szőrnövekedés mellett egyes területeken (például a hajas fejbőrön) a szőrzet ritkulása, kopaszodás is bekövetkezhet! Az endokrinológus feladata a fenti tünetek megtalálása és kezelése.

Miből állnak a vizsgálatok?

A személyes találkozás során a tünetek kialakulási idejének, a kórelőzménynek a tisztázása, a korábbi gyógyszerek, családi adatok felvétele.

A beteg vizsgálata, a Ferriman-Gallway index kiszámítása.

Bizonyos hormonális vizsgálatok.

Képalkotó eljárások (CT, MRI szükség esetén).

Mitől függ a gyógyulás?

A gyógyulás függ a beteg korától, az alapbetegség természetétől, a tünetek fennállásának idejétől (az előzetes epilálás rontja a gyógyulás esélyeit!)

A betegség természetétől függően olyan gyógyszereket ír fel az orvos, amelyek csökkentik a férfi hormonok termelődését és vérszintjét, növelik a női hormonok mennyiségét és vérben, illetve a bőrben, gátolják az 5-alfa-reduktáz enzim működését a bőrben, befolyásolják a kisiklott pajzsmirigyműködést.

<http://www.inforadio.hu/hir/eletmod/hir-301904>